

รายวิชา ดนตรี

รหัสวิชา ศ21103

เรื่อง

บรรทัด 5 เส้น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

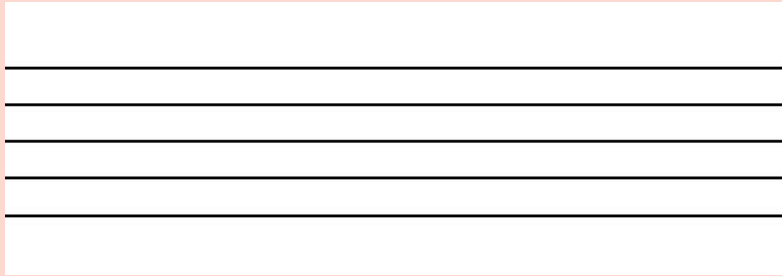
ผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

MUSIC

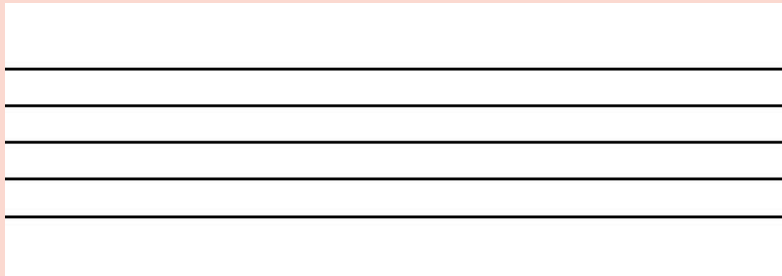
บรรทัด 5 เส้น

บรรทัด 5 เส้น (staff)

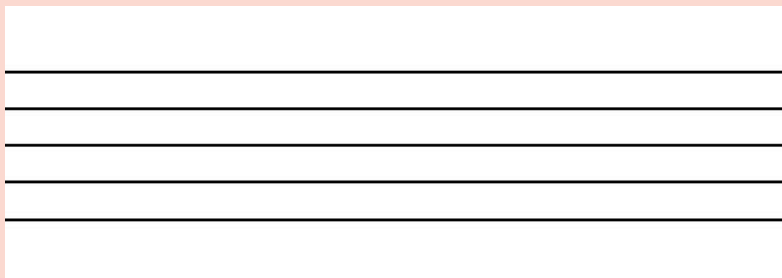
คือ กลุ่มของเส้นตรง
ตามแนวนอน 5 เส้น
และอยู่ห่างเป็น
ระยะเท่ากันเป็นจำนวน
4 ช่อง

บรรทัด 5 เส้น (staff)

ใช้สำหรับบันทึก
ตัวโน้ตตามระดับเสียง
ซึ่งสามารถแสดงได้ด้วย
ความสูงต่ำของตัวโน้ตที่
ปรากฏบนบรรทัด 5 เส้น

บรรทัด 5 เส้น (staff)

การบันทึกโน้ตสากล
จะต้องอาศัยบรรทัด 5 เส้น
เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการ
บันทึกสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่
ใช้ สื่อภาษาทางดนตรีก็จะ
บันทึกลงบนบรรทัด 5 เส้น
และบริเวณใกล้เคียง

บรรทัด 5 เส้น ประกอบด้วย เส้นตรง 5 เส้น
ขนานกัน จนทำให้เกิดช่องบรรทัด 4 ช่อง โดยมี
ระยะห่างเท่า ๆ กัน การนับบรรทัด 5 เส้นจะ
เริ่มนับตั้งแต่เส้นล่างสุด เป็นเส้นที่ 1, 2, 3, 4, 5
ตามลำดับ และ จะ**เริ่มนับช่องล่างสุด** เป็นช่อง
ที่ 1, 2, 3, 4 ตามลำดับ เช่น

5
4
3
2
1

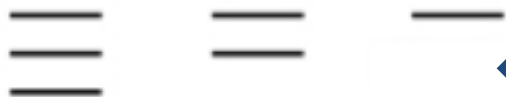
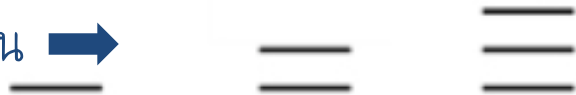
4
3
2
1

เส้นน้อย (Leger Lines)

คือ เส้นที่เกินออกจากบรรทัด 5 เส้น ซึ่งจะอยู่ต่ำกว่าเส้นที่ 1 หรืออยู่สูงกว่าเส้นที่ 5 ของบรรทัด 5 เส้น โดยเส้นน้อยที่อยู่ต่ำกว่าเส้นที่ 1 จะเรียกว่า เส้นน้อยที่มีระดับเสียงต่ำกว่าบรรทัด 5 เส้น ส่วนเส้นน้อยอยู่สูงกว่าบรรทัด 5 เส้น จะเรียกว่า เส้นน้อยที่มีระดับเสียงที่สูงกว่าบรรทัด 5 เส้น เช่น

เส้นน้อย (Leger Lines)

เส้นน้อยที่มีระดับเสียงสูงกว่าบรรทัด 5 เส้น →

← เส้นน้อยที่มีระดับเสียงต่ำกว่าบรรทัด 5 เส้น

เส้นกั้นห้อง (Bar Lines)

เส้นกั้นห้อง คือ เส้นสำหรับแบ่งห้องเพลง (Measure) โดยโน้ตดนตรีที่เขียนลงบนบรรทัด 5 เส้น จะถูกแบ่งอย่างเป็นระเบียบโดยเส้นกั้นห้อง เพื่อให้ง่ายต่อการนับจังหวะในการอ่านโน้ตสากล

เส้นกั้นห้อง (Bar Lines)

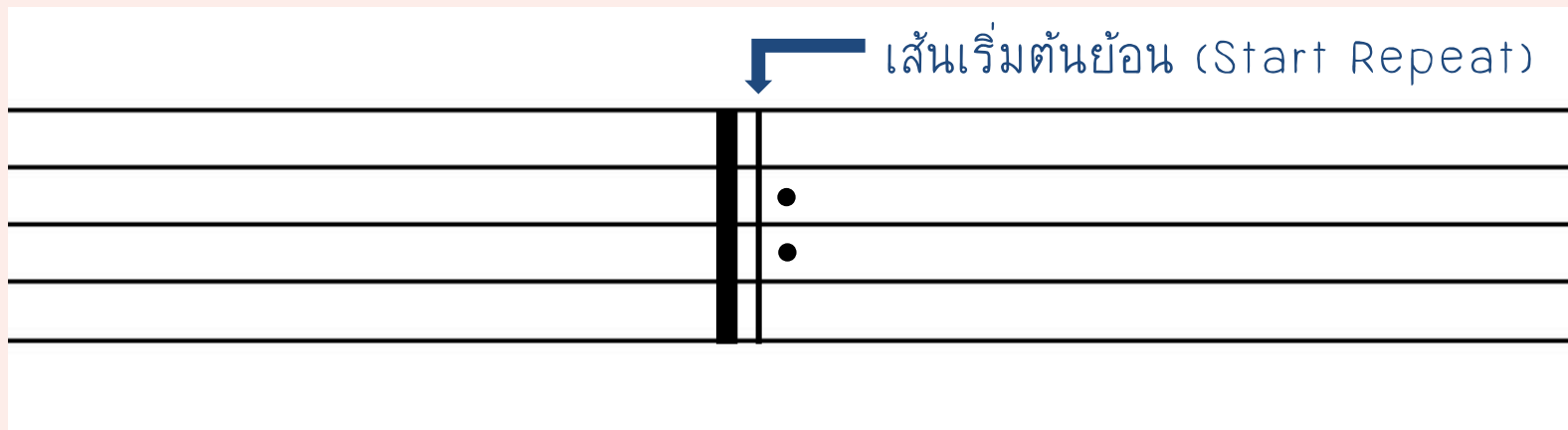
เส้นกั้นห้อง (Bar Lines)

Measure (ห้องเพลง)	Measure (ห้องเพลง)	Measure (ห้องเพลง)

เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat)

เส้นเริ่มต้นย้อน คือ เส้นที่เริ่มต้นการเข้าสู่การย้อนของ
โน้ตเพลง เส้นเริ่มต้นย้อนจะใช้ควบคู่ไปกับเส้นสิ้นสุด
การย้อน เมื่อเห็นสัญลักษณ์ของเส้นเริ่มต้นการย้อนทุกคน
ที่ปฏิบัติโน้ตเพลงอยู่จะเข้าใจตรงกันว่าจะเริ่มต้นย้อน
ตั้งแต่เจอสัญลักษณ์นี้เป็นห้องแรก เช่น

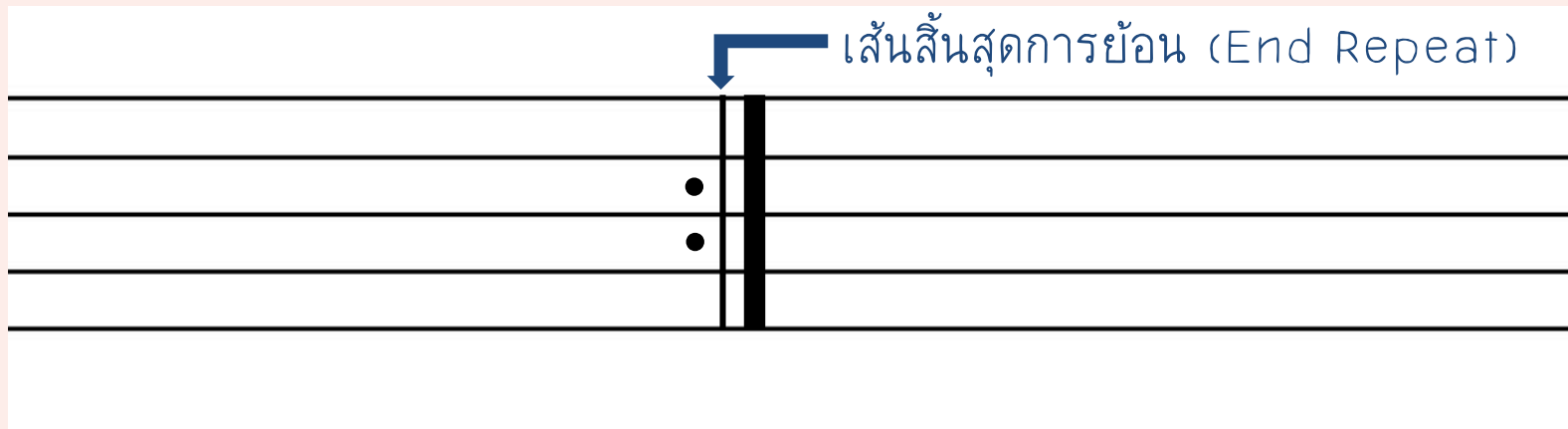
เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat)

เส้นสิ้นสุดการย้อน (End Repeat)

เส้นสิ้นสุดการย้อน คือ เส้นที่สิ้นสุดการย้อนของโน้ตเพลง
เส้นสิ้นสุดการย้อนจะใช้ควบคู่ไปกับเส้นเริ่มต้นย้อน เมื่อ
เห็นสัญลักษณ์ของเส้นสิ้นสุดการย้อนทุกคนที่ปฏิบัติ
โน้ตเพลงอยู่จะเข้าใจตรงกันว่าจะสิ้นสุดการย้อนตั้งแต่เจอ
สัญลักษณ์นี้เป็นห้องสุดท้าย เช่น

เส้นสิ้นสุดการย่อ (End Repeat)

ตัวอย่าง

การใช้สัญลักษณ์เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat) และ
เส้นสิ้นสุดการย้อน (End Repeat) เมื่อเจอสัญลักษณ์
เส้นเริ่มต้นย้อนใหญ่อ่านหรือบรรเลงโน้ตเพลงไปถึง
ห้องเพลงที่มีสัญลักษณ์สิ้นสุดการย้อน จากนั้นให้
ย้อนกลับมาอ่านหรือบรรเลงโน้ตเพลงที่เส้นเริ่มต้นย้อน
ไปจนจบโน้ตเพลง ดังนี้

เริ่มต้นย้อน (Start Repeat)

สิ้นสุดการย้อน (End Repeat)

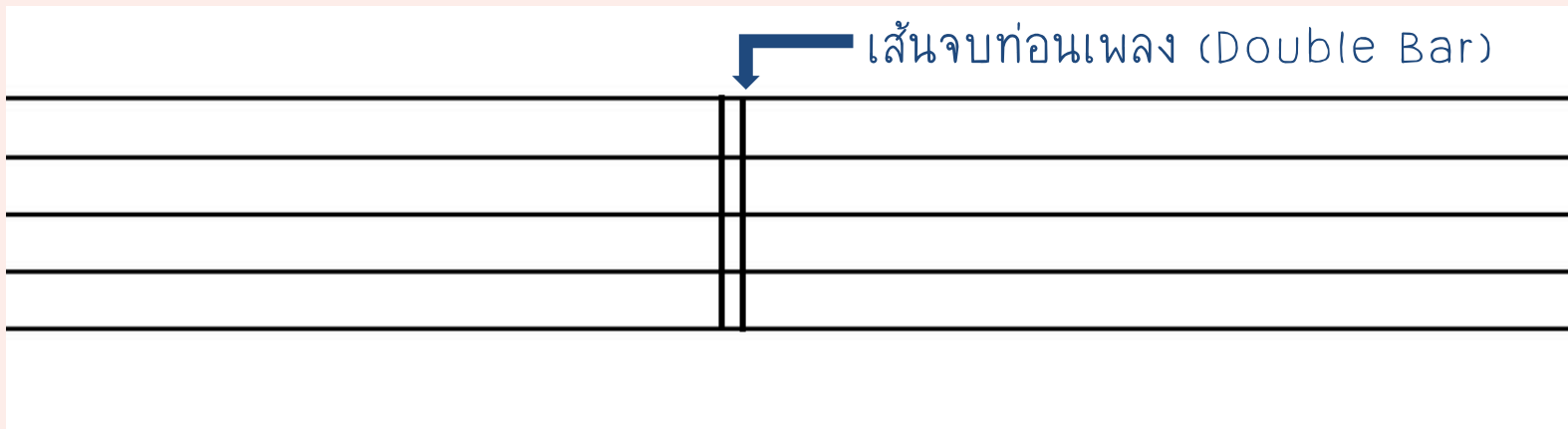
A musical staff on a treble clef showing a sequence of notes. The notes are: C, C, G, G, A, A, G, F, F, E, E, D, D, C, G, G, F, F. A repeat sign (double bar line with two dots) is placed after the first G and after the first C. A red bracket is drawn below the staff, starting from the first A and ending at the first C. Two red arrows point down to the repeat signs.

โน้ตประโยคนี้อ่านหรือบรรเลงซ้ำ ๒ รอบ

เส้นจบท่อนเพลง (Double Bar)

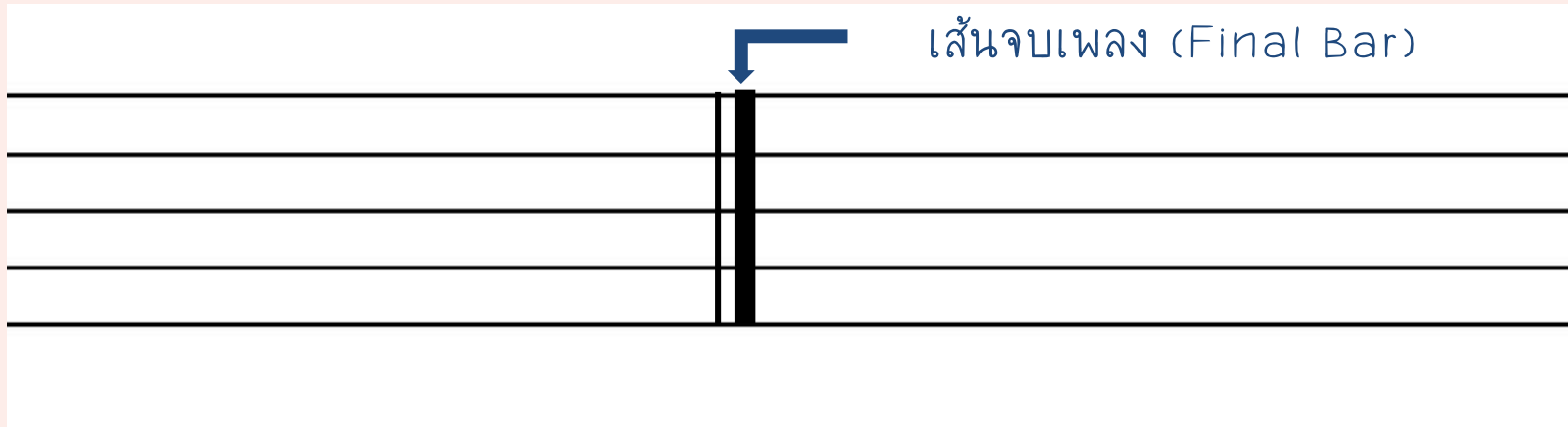
เส้นจบท่อนเพลง คือ เส้นที่บอกถึงการแบ่งท่อนเพลง แต่ละท่อนเพลงจะใช้ต่อเมื่อจบท่อนเพลง เพื่อให้สามารถรู้ว่าบทเพลงแต่ละบทเพลงแบ่งเป็นกี่ท่อนเพลง เช่น

เส้นจบก่อนเพลง (Double Bar)

เส้นจบเพลง (Final Bar)

เส้นจบเพลง คือ สัญลักษณ์ที่ใช้บอกถึงการจบเพลงของบทเพลง เช่น

กิจกรรม

ทดสอบความเข้าใจ

ภาพ www.freepik.com

@Watcartoon @rawpixel.com

เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat)

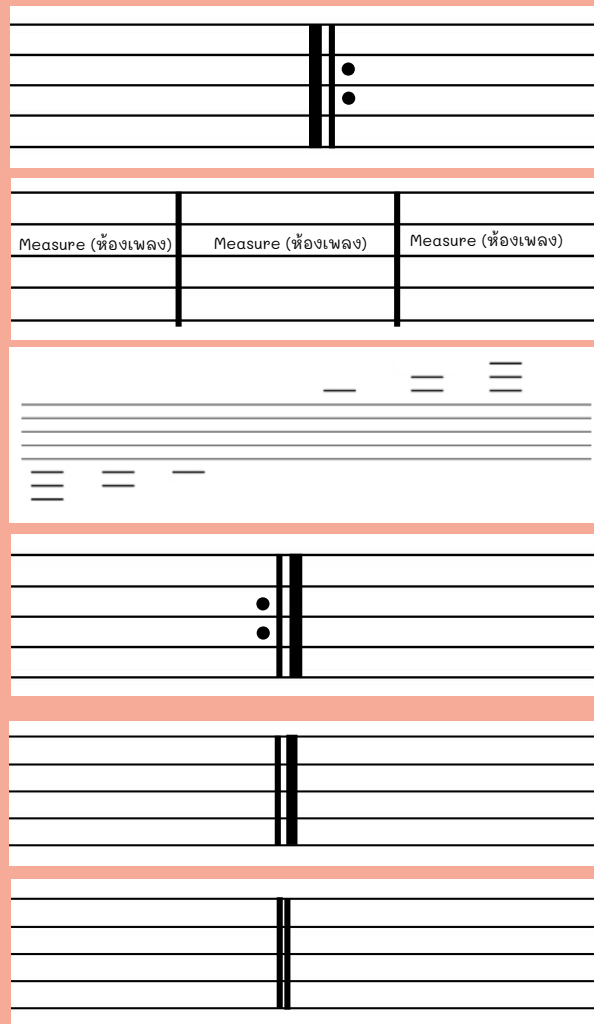
เส้นกั้นห้อง (Bar Lines)

เส้นน้อย (Leger Lines)

เส้นสิ้นสุดการย้อน (End Repeat)

เส้นจบเพลง (Final Bar)

เส้นจบท่อนเพลง (Double Bar)

ใบงาน

หน่วยที่ 3 เรื่อง โน้ตดนตรีเริ่มหัดจรรยา

เรื่อง บรรทัด 5 เส้น

ใบงาน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โน้ตดนตรีมีทัศนัศจรรย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. บรรทัด 5 เส้น มีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่าอะไร

ตอบ

2. ในการนับบรรทัด 5 เส้น เราควรนับจากเส้นใดเป็นเส้นแรก

ตอบ

3. บอกถึงความหมายของเส้นน้อย

ตอบ.....

ใบงาน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โน้ตดนตรีเริ่มหัดจรรยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

4. Measure หมายถึงอะไร

ตอบ

5. Bar Lines คือเส้นอะไร และมีประโยชน์อย่างไร

ตอบ

6. Start Repeat ควรใช้ควบคู่กับเส้นใด

ตอบ.....

ใบงาน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โน้ตดนตรีเริ่มหัดจรรยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

7.

โน้ตเพลงในสัญลักษณ์นี้ มีความหมายว่าอย่างไร

ตอบ

8. สัญลักษณ์นี้คือเส้นอะไร

ตอบ

ใบงาน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โน้ตดนตรีเริ่มหัดจรรยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

9. สัญลักษณ์นี้คือเส้นอะไร

ตอบ

10. Final Bar มีสัญลักษณ์แบบไหน

ตอบ

สรุป

การบันทึกโน้ตสากลจะต้องอาศัยบรรทัด 5 เส้นเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้สื่อภาษาทางดนตรีก็จะบันทึกลงบนบรรทัด 5 เส้น และบริเวณใกล้เคียง ใช้สำหรับบันทึกตัวโน้ตตามระดับเสียง ซึ่งสามารถแสดงได้ ด้วยความสูงต่ำของตัวโน้ตที่ปรากฏบนบรรทัด 5 เส้น